

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

XI

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

25-26 квітня 2024 року

Матеріали

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 25-26 квітня 2024 року)

Суми, 2024

С-70 Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства:

Матеріали одинадцятої Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників (Суми, 25–26 квітня 2024 р.)

/ уклад. М. М. Набок. Суми : Сумський державний університет, 2024.

300 с.

До збірника увійшли наукові матеріали, присвячені актуальним проблемам сучасного перекладу, етнолінгвістики, стилістики, методики та методології сучасних мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Складовою збірника є наукові розвідки з питань релігії та культури, соціальних і міжкультурних комунікацій, психологічної теорії та практики, соціологічних досліджень.

Для викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, студентів, учителів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв та коледжів, усіх, хто цікавиться питаннями соціогуманітарного напрямку.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Svitlana Baranova,

PhD in Philology, Associate Professor

Head of the Department of Germanic Philology

Sumy State University

THEORETICAL AND CONTRASTIVE GRAMMAR IN THE SUBJECT AREA OF PHILOLOGY

According to the Standards of Higher Education of Ukraine [2], philologists' training presupposes the theoretical content of the subject area to be fundamental scientific theories, concepts, principles, categories, methods, and notions of philology. Theoretical and contrastive grammar cannot but be mentioned in this respect.

The purpose of the research is to identify the place of theoretical and contrastive grammar in the study programme "Germanic Languages and Literatures (including Translation), primary – English"; its topicality is explained by the greater interest of scientists and teachers in the quality of education. Besides, this aspect correlates with qualitative education, which is ensured by the strategies spelled out in Sustainable Development Goals (Sustainable Development Goals [SDG], 2015) adopted by the United Nations [4].

The course of theoretical grammar solves the tasks of revealing the learning outcomes acquired by students and defining the basic terms and notions of grammar. The university course is based on knowledge through separate content modules that integrate with its other parts [1; c. 3]. The lectures are complemented by the tasks for the independent work that enables the students to apply theoretical knowledge in scientific work. The aim of the course is for students' achievement of fundamental thinking and the system of specific knowledge in the sphere of philological science, its theoretical bases, and the ability to use the knowledge of the language as a system in scientific research, translation, and pedagogical activity.

On completing the theoretical grammar, students are supposed to:

- know the notions of modern English grammar, identify grammatical meanings, grammatical forms, and grammatical oppositions in the system of

morphology, explain the difference between non-predicative and predicative units at the syntactic level, and determine the methods of linguistic investigation and approaches to language study;

- find the regularities of the English language structure, describe the morphological structure of a word form, and distinguish syntactic relations, connections, and processes;
- explain grammatical phenomena within modern linguistic concepts and use linguistic notions in comparison of paradigmatic and syntagmatic relations, lexical and grammatical aspects of a word, division of words into lexico-morphological and lexico-syntactic classes;
- demonstrate the skills to characterize the grammatical classes of English words, their realization of grammatical categories, and classify word groups, sentences, and parts of the sentence;
- analyse morphological and syntactical units in English, evaluate the role of analysis results for personal research and produce innovative ideas based on the obtained theoretical knowledge in philology, scientific and pedagogical work, consider the transformational models of languages in translation, and make conclusions about their appropriateness in transition from a source text to a target one.

Grammar may be viewed as a language structure or a branch of linguistics. As a branch of linguistics, it investigates the grammatical system of a language. Its object is a phenomenon of the morphological or syntactic level in the language.

Grammar studies the grammatical structure of the language – a set of language means used for utterance production. The two levels of grammatical analysis are morphological and syntactic. The units of the morphological system of any language are morphemes and parts of speech. The units of the syntactic system are word groups, sentences, and parts of the sentence. The basic notions of grammar are a grammatical category, a grammatical meaning, and a grammatical form. The grammatical category is a unity of the grammatical meaning and form. It is an opposition between mutually exclusive grammatical forms expressing general grammatical meaning. Grammatical categories are subdivided into morphological, syntactical, general, specific, explicit,

and implicit. Any grammatical category is represented in the opposition of two or more forms.

The grammatical meaning is a generalized, rather abstract meaning that unites large groups of words that are always expressed by unique formal markers or in opposition by the absence of markers, for example, the grammatical meanings of plurality, passivity, and continuity.

The grammatical form is a synthetic or analytical means of expressing grammatical meaning. The grammatical form is a combination of the stem of a word with an inflectional morpheme (sometimes zero-morpheme). Inflections are the bearers of the grammatical meaning, e.g., *speak, speaks, speaking*.

The grammatical system of a language may be studied by descriptive, explanatory, synchronic, and diachronic (historical) grammar. There appeared communicative and corpus grammar, too.

World languages are classified according to two criteria: origin and inner structure. The linguists took their grammatical (morphological) properties as an absolute criterion for linguistic typology. Morphological typology of the 19th century established four language types: flective, agglutinative, isolating, and incorporating (polysynthetic) languages. However, any language structure can have phenomena that are not peculiar to its type. Thus, in English, some peculiarities refer to another language type: the features characterizing English as agglutinative, e.g., absence of agreement (*scientific works*) or incorporating (*don't-touch-me attitude*). Such features represent the so-called type in the language.

A certain linguistic regularity inherent in some languages, a specific feature of their linguistic structure is a *language type*, e.g., presence/absence of analytical forms, distinguishing of derivative and inflectional elements, parts of speech, function words, agreement, word order, compound word-sentences, synonymy, homonymy of grammatical elements, grammatical gender and classes of nouns, the notion of sentence, existence of non-finite forms of the verb, subordinate clauses. Such regulations exist objectively in languages. A specific combination of such objective language types determines a type of any natural language. The last is referred to as a

stable combination of the critical features of the language connected in a certain way with the existence or absence of other features.

Typological contrasting of the grammatical systems of two or more languages becomes possible due to several isomorphic and allomorphic phenomena in them. It aims to study the peculiarities of the grammatical systems of the languages contrasted, to define their similarities and distinctions, and to help the students cope with linguistic interference, giving them clues to understanding and translating the foreign language. The object of contrastive grammar is inflexional morphemes, parts of speech, morphological categories of the notional parts of speech, paradigmatic classes and types of the syntactic units, syntactic connections, relations and processes, word groups, sentences, and parts of the sentence. According to the syntactic typology of languages, there are nominative, ergative, and active languages. Modern English is a nominative, flective-analytical language with some features of isolation, agglutination, and incorporation.

Thus, theoretical and contrastive grammar forms a basis for the special competencies of philologists that are necessary for their qualitative professional activity.

References:

1. Баранова С.В. Лінгвістична освіта: переклад базових термінів. *Модуси сучасного перекладознавства* / за ред. Т. Анохіної, С. Швачко, Ю. Зацного, С. Запольських та ін.; за заг. ред. С.О. Швачко. Суми: Видавництво СумДУ, 2021. С. 58–63.
2. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2019. 18 с.
3. Shulska N., Kostusiak N., Bukina N., Kyryliuk O., Zinchuk R., Afanasieva O., Levchenko T., Sadvnychy V., Baranova S., Medvid O. Peculiarities of «Unified News» Television Broadcasting: (Non)Adherence to Professional

Standards, Language and Ethical Norms. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. Vol. 14. Issue 1. С. 82–88.

4. Sustainable development goals. URL : <https://sdgs.un.org/goals>

Ірина Ущатовська,

канд. філол. наук

доцент, старший викладач кафедри германської філології

Сумського державного університету

Єлизавета Черниш,

студентка Сумського державного університету

КОМІЧНЕ ТА ЙОГО КАТЕГОРІЇ

Комічне – категорія, яка об’єднує естетику, філософію, психологію, літературознавство та лінгвістику та характеризує об’єкти та явища дійсності з певною мірою осміяння. У комічній ситуації людина інтуїтивно осягає невідповідність між неповноцінним, недосконалим змістом явища і його формою, яка претендує на повноцінність і значущість, між високою метою і негідними засобами її досягнення [1, с. 358].

Питання про види, форми, жанри, прийоми і категорії комічного повсякчас висувається у мово- та літературознавстві. Дослідження з цих питань відбуваються за такими пріоритетними напрямками: осмислення природи лінгвістичного та соціального гумору; огляд теорій вербального гумору в сучасній лінгвістиці; аналіз лінгвістичної вербалізації гумористичного ефекту та екстеріоризації гумору в певному виді дискурсу; розгляд гумористичної комунікації, побудованої на порушенні універсальних принципів спілкування; визначення механізмів реалізації гумору та його функцій тощо [4, с. 115].

У мові комічне вербалізується в ряді категорій, до яких належать гумор, іронія, сатира, інвектива, сарказм, гротеск, бурлеск.

Гумор – м’яка, доброзичлива форма сміху, специфічне переживання суперечливості об’єкта, в естетичній оцінці якого поєднується серйозне та